

Zegenschap 2-2015
p39

Loonongelijkheid

In de discussies over ongelijkheid die recent opgelaaid zijn spelen ontwikkelingen in de arbeidsverhoudingen een bescheiden rol. In de meeste westerse landen is de organisatiegraad van de bonden gedaald, en staat het percentage werknemers onder druk dat onder een CAO valt. Maar er zijn weinig gegevens voorhanden die een indicatie geven van hoe deze trends uitpakken voor de inkomensverhoudingen van werknemers.

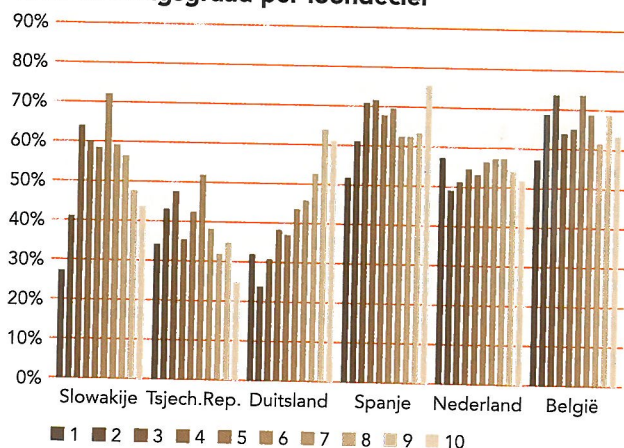
Gegevens uit de Loonwijzer over 2014 kunnen helpen om deze lacune te verminderen. We geven voor zes landen aan hoe de CAO-dekkingsgraad en de organisatiegraad eruit zien per loondecieel, dat wil zeggen voor iedere 10% van de verdeling van de lonen over de betrokken werknemers. Grafiek 1 geeft

de verdeling weer van de dekkingsgraad van de CAO's per loondecieel. In vier van de zes landen is de dekkingsgraad het laagst in het laagste loondecieel. Nederland is daarop een uitzondering met een relatief hoge dekking in het laagste decieel, terwijl voor Duitsland de dekking in het op een na laagste decieel nog lager ligt dan in de onderste 10%. Opmerkelijk genoeg loopt de dekkingsgraad in Duitsland vervolgens telkens op met een hoger loon. Ook opvallend is dat in Spanje werknemers in het hoogste decieel het meest gedekt worden door de CAO. In de andere landen is de dekking het hoogst voor de middengroepen. Grafiek 2 laat de verdeling van vakbondslidmaatschap over de loondecieelen zien. Met uitzondering van België is de

organisatiegraad het laagst in het laagste loondecieel en zijn de middengroepen het best georganiseerd, al geldt dat laatste in Spanje voor de lagere middengroepen en in Nederland voor de hogere. Combineren we de twee verdelingen, dan blijken de hogere middengroepen bijna steeds goed gedekt door CAO's en relatief goed georganiseerd. Nederland en België vertonen in combinatie de meest vlakke verdelingen. Voor deze twee landen kan niet worden geconcludeerd dat er een verband bestaat tussen CAO-dekking en organisatiegraad aan de ene kant en loonongelijkheid aan de andere. Voor de vier andere landen lijkt dat wel het geval, het meest duidelijk voor Duitsland.

Maarten van Klaveren en Kea Tijdens zijn beiden senior-onderzoeker bij AIAS, UvA.

CAO-dekkingsgraad per loondecieel

Vakbondslidmaatschap per loondecieel

